

BYDGOSZCZ

EKSPRES HODOWCÓW

egzemplarz bezpłatny

NEWS

✓ Zaufaj naszym buhajom

Buhaje pochodzące ze SHiUZ Bydgoszcz w aktualnej wycenie charakteryzują się najwyższą wartością hodowlaną – średnio 130 jednostek PF, wyższą o 3 jednostki PF od buhajów z WCHiRZ w Poznaniu i o 7 jednostek PF od buhajów z MCHiRZ w Łowiczu.

Jeśli chodzi o MCB w Krasnem średnia wartość hodowlana ich buhajów wynosi 114 jednostek PF, gdyż populacja ta zawiera bardzo duży procent buhajów odmiany RW, których średnia wartość hodowlana jest niższa od buhajów odmiany HO.

ŚREDNIE WARTOŚCI PF DLA BUHAJÓW OCENIONYCH GENOMOWO W SEZONIE 2016/1 WG WŁAŚCICIELA

SHiUZ Bydgoszcz		130
WCHiRZ Poznań		127
MCB Krasne		114
MCHiRZ Łowicz		123
Pozostałe		122
Cała populacja		124

(Informacje: Wyniki kwietniowej wyceny wartości hodowlanej buhajów HF,
„Hodowla i Chów Bydła” nr. 5/2016)

Analiza 100 najwyżżej ocenionych buhajów pokazuje, że w subpopulacji tej:

➤ SHiUZ Bydgoszcz posiada 43 buhaje ➤ WCHiRZ w Poznaniu jest właścicielem 25 buhajów ➤ MCHiRZ w Łowiczu ma 15 buhajów ➤ MCB w Krasnem posiada 1 buhaja ➤ 16 buhajów należy do indywidualnych właścicieli

LIDER JEST JEDEN

✓ DNA Buhajów i Laboratorium Genotypowania

W chwili uruchomienia wyceny genomowej była w Polsce pojawiły się nowe możliwości w pracy hodowlanej, zarówno dla firm inseminacyjnych, jak również dla samych hodowców. Wprowadzenie oceny opartej na analizie genomu to przede wszystkim ogromne przyspieszenie postępu hodowlanego, a w tym nie tylko wydajności mlecznych, ale również poprawy cech funkcjonalnych takich jak zdrowotność i długowieczność. Gdy pogarsza się koniunktura w produkcji mleka właśnie te cechy mogą przesądzić o opłacalności produkcji mleka. Przecież każdy chce mieć zdrowe i długowieczne samice. Nie chcemy mieć takich, na których dorobi się lekarz weterynarii. Jak wiadomo w tym sektorze produkcji "powrót do gry" nie zawsze jest możliwy, a efekty wieloletniej pracy hodowlanej często traci się bezpowrotnie.

Genomika daje możliwość szybkiego i pewnego wytypowania matek nowego pokolenia w gospodarstwach będących pod oceną i ściśle współpracujących z Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka, natomiast dla firm inseminacyjnych jest to narzędzie, które daje możliwość oceny dużej liczby buhajów w krótkim czasie. Jednak pozyskanie cennego materiału ojcowskiego – buhajów urodzonych i zaaklimatyzowanych w kraju, satysfakcjonujących rodzimego hodowcę jest coraz większym wyzwaniem nie tylko pod względem przygotowania merytorycznego, ale również pod względem finansowym.

SHIUZ Bydgoszcz razem z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie już od 2004 roku utworzył

Bank DNA Buhajów i Laboratorium Genotypowania, co dało podwaliny dzisiejszej krajowej wycenie genomowej buhajów.

Dzisiaj wszystkie spółki inseminacyjne w kraju czerpią korzyści z tej metody oceny, ale to Stacja z Bydgoszczy zainwestowała w tamtym czasie ogromne środki w rozwój tego projektu, w którego powodzenie w tamtym czasie jeszcze nikt nie wierzył. Współpraca Stacji z prof.dr hab. Stanisławem Kamińskim – szefem Katedry Genetyki Zwierząt UWM, nadzorującym ten projekt od samego początku, wymagała szczególnego uznania. Miała ona niepodważalny wpływ na obecny system genomiki w Polsce.

Inwestycje i szybki start z nowymi technologiami stosowanymi w hodowli sprawiły, że bydgoska Spółka nieprzerwanie pozostaje liderem w krajowym rankingu buhajów ras mlecznych, co sprawia, że nasienie z jej oferty trafia do najlepszych gospodarstw hodowlanych w całej Polsce. Stacja nie tylko dostarcza do gospodarstw hodowlanych nasienie o najwyższych parametrach jakościowych i bardzo wysokiej wartości hodowlanej, ale również pomaga dobrać odpowiednie buhaje do krów w stadzie. I co ważne nie opiera doboru jedynie na podstawie analizy stopnia pokrewieństwa (inbred), ale pieczołowicie robi to na podstawie oceny pokroju (bonitacji) krów i analizy tabulogramów otrzymanych w ramach oceny mleczności (PFHBiPM), dobierając buhaje poprawiające odpowiednie cechy w stadzie.

TOP 20 POLSKICH BUHAJÓW WYCENIONYCH GENOMOWO kwiecień 2016

Mega obora w Szpakowie

Prezes SHIUZ Bydgoszcz
Wiesław Drewnowski prezentuje statuetkę.

12 czerwca 2016 roku w Szpakowie, mieliśmy zaszczyt uczestniczyć w uroczystości otwarcia jednej z najnowocześniejszych obór na Podlasiu, z którą Stacja Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Bydgoszczy współpracuje od lat. Gospodarstwo rodzinne Państwa Guzel - właścicielami gospodarstwa są Państwo Mariola i Adam Guzel, oraz ich syn Paweł z żoną Katarzyną – jest jednym z najlepszych w tej części kraju. Gospodarstwo od lat uzyskuje najlepsze wyniki produkcyjne i hodowlane. Guzelowie wyhodowali kilka buhajów, które są znane hodowcom z całej Polski.

Prezes Wiesław Drewnowski podziękował Państwu Guzel za długoletnią współpracę ze Stacją Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Bydgoszczy, przypominając jednocześnie, że buhaje prezentowane w ostatnich ofertach katalogowych naszej Stacji takie jak: BARIS PL005297642261, GLEN PL00 5270546777 i PASADOBLE ET PL005270 546913 pochodzą właśnie z tej hodowli. Prezes zarządu SHIUZ Bydgoszcz wręczył gospodarzom pamiątkową statuetkę buhaja, która jak mamy nadzieję, będzie przypominać to miłe dla wszystkich wydarzenie.

Hodowla w Szpakowie w chwili obecnej liczy 410 sztuk bydła w tym 213 krów dojnych. Wszystko w gospodarstwie podporządkowane jest produkcji mleka najwyższej jakości.

- Jestem pod wrażeniem tego nowoczesnego obiektu na 250 miejsc legowiskowych i wyposażonego m.in. w trzy roboty udojowe, robota do czyszczenia podłóg rusztowych oraz podgarniającego pasze - powiedział Wiesław Drewnowski.

W uroczystości otwarcia uczestniczyły władze wojewódzkie i samorządowe oraz kilkuset hodowców z regionu. Stację Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Bydgoszczy reprezentował wspomniany Wiesław Drewnowski, prezes zarządu oraz Dariusz Gawroński i Grzegorz Wojtkielewicz - dyrektorzy regionów.

PAŃSTWO GUZEL

gospodarze uroczystości

Po poświęceniu i zwiedzaniu obory oraz gospodarstwa, zaproszeni goście uczestniczyli w pikniku. Ukoronowaniem wieczoru były wspólne emocje podczas meczu piłki nożnej Polska - Irlandia Północna oraz wspólne świętowanie wygranej naszej reprezentacji.

Państwu Guzel dziękujemy za zaproszenie, gratulujemy inwestycji i życzymy dużo zdrowia oraz wielu sukcesów hodowlanych.

FRANCO MAN potwierdził klasę

Nie raz informowaliśmy hodowców, że genomika niesie ze sobą bardzo duży postęp hodowlany. Na potwierdzenie naszych słów dokonaliśmy porównania wyceny genomowej oraz wyceny na córkach buhaja o imieniu Franco Man. Ten rozplodnik jest nadal dostępny dla hodowców.

Buhaj FRANCO MAN FR8562704176 został wyceniony genomowo i zaprezentowany w katalogach SHiUZ z Bydgoszczy w sezonach wyceny 2014/2 i 2014/3. Wycena wartości hodowlanej 2016/1 jest dla Franco Mana pierwszą wyceną na córkach. Ojcem Franco Mana jest buhaj Bronco, matka to krowa Belle po buhaju Shottle, a ojcem matki matki jest buhaj Negundo.

Analizując indeksy selekcyjne (**tabela 1**) widzimy że wycena genomowa buhaja ma wartość GPF 146, a wycena na podstawie córek: PF 144. Ten buhaj obie wyceny ma podobne. PRR, czyli podindeks produkcyjny utrzymał się na tym samym poziomie. POP – podindeks pokroju ogólny jest porównywalny – buhaj przekazuje na córki bardzo dobry pokrój. PR - podindeks ramy ciała jest prawie na tym samym poziomie - córki mają mocną ramę ciała. PSM – podindeks siły mleczności uzyskał w obu wycenach identyczne wartości. Podindeks nóg i racic (PNR), wymienia (PW) i PPŁ - podindeks płodności również podobne. Podobnie sprawdziły się wartości dla długowieczności, komórek somatycznych oraz ustawienia zadu. Franco Man przekazuje na potomstwo idealnie ustawione zady, co w konsekwencji służy do poprawy tej cechy u córek, bo obecnie jest to problem w wielu stadach, w których większość krów ma właśnie je uniesione. Dodatkowo w wycenie genomowej budowa wymienia wskazy-

wała na przydatność do doju robotem - potwierdziła to wycena na córkach. Całość dopełniając łatwe porody.

Porównanie wartości hodowlanych dla kg mleka i % tłuszczu (**tabela 2**) pokazuje że rozbieżności wycen genomowej i na córkach mieszczą się w granicy błędu statystycznego. Można z całą pewnością stwierdzić że dla FRANCO MAN-a wycena genomowa potwierdziła się wyceną na córkach.

SHiUZ Sp. z o.o. w Bydgoszczy po wycenie genomowej wartości hodowlanej 2014/3 oferował nasienie FRANCO MANA tradycyjne i seksowne. To drugie poszło jak „ciepłe bułeczki”. Obecnie dostępne jest tylko nasienie tradycyjne. FRANCO MAN po kwietniowej wycenie wartości hodowlanej jest obecnie liderem rankingu buhajów wycenionych na córkach.

Na zdjęciu:

Państwo Anna i Paweł Kulesza oraz ich 2 letni syn - Adam z gospodarstwa w Rębiszewie Zegadły. Oni zaufali nam i Franco Man-owi

Cieliczki - córki Franco Mana na zdjęciach to:

NELIS PL005383554560; ŁUSA PL005383554614; SHERI PL005383554685

FRANCO MAN

TABELA 1. Porównanie indeksów i podindeksów
(wycena genomowa i córkowa)

Wycena/Podindeksy	indeks	PRR	POP	PR	PSM	PNR	PW	PPŁ
Genomowa 2014/3	GPF 146	121	125	118	110	113	126	118
Córkowa 2016/1	PF 144	124	122	117	110	109	123	113

TABELA 2. Porównanie wartości hodowlanych cech produkcyjnych
(wycena genomowa i córkowa)

wycena	Kg mleka	Kg tł	%tł	Kg bł	%bł
Genomowa 2014/3	955	31,9	-0,09	38,1	0,07
Córkowa 2016/1	997	33,8	-0,07	31,5	-0,02

Bogdan Godlewski
Starszy specjalista ds. hodowli bydła SHIUZ Bydgoszcz

CENA TO JAKOŚĆ

✓ Czyli zaufajmy indeksowi PF

W dzisiejszych czasach istnieje wiele firm zajmujących się dystrybucją nasienia buhajów, ale czy rzeczywiście oferują one "produkty" wysokiej jakości? Być może hodowcy kuszeni nieprawdopodobnie niskimi cenami wprowadzani są w błąd? A może wszystko jest jasno napisane, tylko my nie chcemy tego czytać, bo cena jest jedynym kryterium brany pod uwagę przy wyborze buhajów? Czas najwyższy spojrzeć prawdzie w oczy. **W Polsce głównym kryterium klasyfikującym buhaje jest indeks PF (produkcyjność i funkcjonalność) i od kilku lat gPF (genomowa produkcyjność i funkcjonalność).** PF jest wynikiem oceny tradycyjnej opartej na wydajnościach córek buhaja (długoletnia wycena), gPF natomiast jest indeksem pochodzącym z wyceny genomowej (markery genetyczne) oraz indeksu rodowodowego, co tłumaczy fakt iż często mają one dużo wyższe wartości niż „zwykłe” PF-y. Dość często hodowcy opierają się na amerykańskiej wycenie TPI (Total Performance Index – indeks cech produkcyjnych i budowy). Nie zawsze wartości z TPI pokrywają się z PF. Bywa, że buhaje o indeksach gPF 150 mają TPI: 2565, 2559 lub 2580. Nie mniej jednak jest to inny indeks i nie można go dosłownie przeliczyć, ale należy wziąć pod uwagę. Bardzo często nie zwracamy uwagi na jednostkę miary, np. Lb, a Kg. 1Lb (funt) to 0,45 Kg. Tak więc buhaj z podindeksem produkcyjnym mleka 1766 Lbs to 801,04 Kg, czyli mniej niż połowa – zupełnie inaczej się prezentuje, prawda? Bardzo ważny jest fakt, że firmy takie jak SHIUZ zajmujące się produkcją nasienia buhaja, walczą z pozyskaniem jak "najświeższej" i odległej genetycznie linii, pozbawionej niezliczonych już chorób genetycznych. Trzeba wziąć pod uwagę to, że choroby zwalczane w Polsce z urzędu nie są takie same jak te zwalczane z urzędu w innych krajach, co może komplikować sprawę. Jaką mamy gwarancję, że przestarzały genetycznie buhaj np. z USA, który zakończył już produkcję 10 lat temu, nie jest nosicielem jakiejś choroby, która wcześniej nie była na liście zwalczanych z urzędu, a obecnie jest? A może i to jest mało istotne skoro cena za porcję nasienia nie przekracza 8 złotych netto?

A może w pogoni za oszczędnością nie zjrzelismy w karty naszych krów i jałówek i stopień pokrewieństwa w naszym stadzie przekroczył już granicę rozsądku. Czy Wasze HF-y z kolejnych pokoleń nie są zbyt małe, może bardzo słabe przy urodzeniu, może z wadami, może martwo urodzone zbyt często? Może nie u Was akurat jest to sprawka imbredu, a może jednak? **Hodowcy! Obudźcie się! Dobre nasienie, od najlepszych, bardzo dobrych i dobrych buhajów HF przebadanych na liczne choroby, nie kosztuje 8, czy 10 złotych.** Nie chodzi tu o samą ruchliwość plemników, ale o buhaje – o to co sobą reprezentują i po jakich ojcach one są. Nie można powiedzieć, że buhaj za 150zł i za 10zł to samo, być może krowa da tyle samo mleka, ale jałówka na remont stada z takiego kojarzenia? - Może trzeba będzie ją kupić od sąsiada.

Anita Jadkowska

Starszy specjalista ds. hodowli SHIUZ Bydgoszcz

Absolwentka Akademii Rolniczej w Szczecinie na Wydziale Biotechnologii i Hodowli Zwierząt, kierunek Zootechnika. Współpracuje z nami w 2010 roku jako laborant i specjalista ds. produkcji i oceny nasienia buhajów. Rzeczowa i pogodna, na co dzień doradzająca Hodowcom na obszarze woj. Zachodniopomorskiego.

CHAMPION

✓ Śląska Wystawa Bydła Hodowlanego

Miło nam zakomunikować, że na Śląskiej Wystawie Bydła Hodowlanego, która odbyła się w ramach Targów OPOLAGRA 10-12.06 championem wśród krów II laktacji została krowa po buhaju DANILLO z naszej oferty.

*Krowa BARKA 9 PL005246814015 (nr katalogowy 138)
Hodowca: Kombinat Rolny w Kietrze Sp. z o.o.
Ojciec: DANILLO NL437185378*

Gratulujemy i mamy nadzieję na więcej championów !

NEWS

✓ Najczęściej zaglądamy w geny

Wyniki najnowszej oceny wartości hodowlanej buhajów pokazują jak pracują spółki inseminacyjne w Polsce i która z nich jest liderem w genomice. SHiUZ Bydgoszcz zgenomował najwięcej buhajów, które poddane zostały ocenie przez Instytut Zootechniki. W sezonie 2016/1 ich liczba wyniosła ponad 300.

LICZBA BUHAJÓW OCENIONYCH GENOMOWO
W SEZONIE 2016/1 WG WŁAŚCICIELA

Pozostałe		314
SHiUZ Bydgoszcz		298
MICHIRZ Łowicz		197
WCHIRZ Poznań		172
MCB Krasne		163
Cała populacja		1144

(Informacje: Wyniki kwietniowej wyceny wartości hodowlanej
buhajów HF, „Hodowla i Chów Bydła” nr. 5/2016)

„Ekspress Hodowców”

Wydawca:

Stacja Hodowli i Unasieniania Zwierząt Sp. z o.o. w Bydgoszczy

85-868 Bydgoszcz
ul.Zamczysko 9a

tel.: 52 328 0301 w 137
mail: piotr.polonski@shiuz.pl

Nakład: 25 000